

parlament állapotai olyanok, hogy még elnöki teendők végzésére se vállalkozhatik lelkiismeretes ember. S ezt a nézetét lemondásával is pecsételi.

Návay ítélete — az országnak is az ítélete. Minden jel arra vall, hogy eljött az idő, mikor tovább nem maradhat meg a mai parlamenti állapot, hanem alapos reformmunkával kell megteremteni új szokásokat, új állapotokat.

Szeged környékén

lesznek a hadgyakorlatok

— Mezőhegyesen fog lakni a trónörökös. —

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország annak idején részletesen foglalkozott az 1912-ik évben megtartandó hadgyakorlattal. Beszámoltunk Schemua Balázs vezérkari főnök látogatásáról, és megírtuk, hogy a hadgyakorlatok minden kétséget kizárólag Szegeden vagy Szeged környékén lesznek. Információnkat a legmegbízhatóbb helyről kaptuk, amit mi sem bizonyít jobban, mint az a tény, hogy Frank Ottó lovag altábornagy, a császári és királyi katonai földrajzi intézet főparancsnoka hétfőn Makóra érkezett, hogy felülvizsgálja a katonai földrajzi intézetnek három hét óta Makón működő kirendeltségét, mely napról-napra nagy buzgalommal készíti Makó környékének terepfelvételeit. A hadgyakorlatok minden valószínűség szerint itt fognak megtartatni. Frank altábornagy ma vizsgálta meg a Makóról elágazó utakat, melyek Földeák, Apátfalva és Mezőhegyes felé vezetnek. Az utakat a vezérkari főnök is megvizsgálta és azokat elég jó karban találta. Mindazonáltal javításra szorulnak, különösen a hidak és átvezetők, melyek aligha bírják meg az átvonuló tüzéséget és lovasságot.

Egyébként a napokban Mezőhegyesen járt az udvartartás egyik tisztje a trónörökös lakásának megállapítása és megvizsgálása céljából. A trónörökös a jószágigazgatóság

épületében fog lakni. A fejedelmi vendég el látására szükséges könyvtár a jószágigazgatóság egyik épületéből már kezdik átalakítani. A nagygyakorlatok több utvonalaival a műszaki vizsgálatot az államépítészeti hivatal főnöke kedden kezdte meg.

A hadgyakorlatok előmunkálatait, azért kezdték Makón, mert Makó lesz a közép-pontja a gyakorlatoknak, melyeknek utágai Szegedig is elnyulnak.

Frank Ottó altábornagy, kinek részére egy őrmester a makói Korzó-szálló két szobáját foglalta le, megérkezése után tüstént munkához látott és a Makó határában működő mérnökkari tisztek eddig végzett munkáját felülvizsgálta, a mappörök még nyolctiz napig a parancsnok személyes felügyelete alatt dolgoznak Makón.

Szeged környékén lesz a hadgyakorlat, nemcsak katonai szempontból érdekes és értékes, hanem kereskedelmi szempontból is fontos. A hadgyakorlat maga után vonja az utvonalak kiépítését és rendezését, növeli az idegenforgalmat.

Az sem lehetetlen és hihetetlen kombináció, hogy a trónörökös Szegedet is megfogja látogatni, ami pedig nagyon is az érdekünk.

Mennyi a vagyona

az amerikai acéltrösztnek?

(Saját tudósítónktól.) Az Északamerikai Egyesült Államok kormánya tudvalevően vizsgálatot rendelt el az acéltröszt ellen, hogy monopóliumát megtörje. A vizsgálóbizottság már a becslést is megtartotta, de a tröszt bányáit oly kis összegre taksálta, hogy a legelőkelőbb newyorki pénzügyi szaklap, a Wall-Street Journal hosszabb közleményben helyreigazítja a bizottság adatait. Nehéz úgy a lap, mint a kormány adatait ellenőriznünk, a számkoloszosok főként azért érdekesek, mert képet nyerünk belőlük az acéltröszt rengeteg anyagi erejéről.

A washingtoni kormány szakemberei kivált azt akarják kimutatni, hogy az acéltröszt csak néhány milliárdos jövedelmező vállalata, míg a törzsrészcvények tulajdono-

sai, ezernyi-ezer kisember, pénzükből alig látnak valami hasznót, sőt a százdolláros névértékű törzsrészcvény ára egyre esik, most már csak hatvan dolláron áll. Tudnunk kell ugyanis, hogy a trösztnek 360 millió dollár elsőbbségi részvénye, 274 millió dollár 50 éves és 190 millió dollár 10—60 éves saját zálogkötvénye van, a trösztte egyesülés alkalmával a régi vállalatoknak 134 millió dollár zálogkötvényt adtak. Ez összesen 958 millió dollárt tesz ki biztos kamatozású papírosban. Ezt mind milliárdosok őrzik a vaskasszájukban. Van azonban 508 millió dollár törzsrészcvény is forgalomban, amit kispénzü emberek kapkodtak szét a busás haszon reményében, ezek azonban csak annyi osztalékot kapnak, amennyi biztos kamatozású papírosok kamatának levonása után marad.

A tröszt ipari működésének két főiránya van: bányászik mindenféle vasércet és különböző gyártelepein földolgozza. A gyárak értékét és felszerelését a vizsgáló szakemberek 1052 millió dollárra becsülték, a bányák értékét pedig 134 millió dollárra, úgy, hogy a tröszt 1466 millió dollár kötelezettségével szemben csak 1186 millió dollár vagyon áll, tehát az 508 millió dollár törzsrészcvényre eső veszteség máris 280 millió dollár, vagyis ötvenhat százalék.

A Wall-Street Journal a gyárakra vonatkozóan elfogadja a vizsgáló-bizottság becslését, a vasércbányák becsértékét azonban 134 millió összegben túlságosan konzervatívnak tartja. Rámutat arra, hogy maga a bizottság is e bányák vasércértalmát 1200 millió tonnára becsülte, amiben az 1915-ben a trösztből kilépő Hill-féle bányák vastartalma nincsen benne. Ha a tröszt gazdag bányái kihasználatlanul feküdnének, vagy csak kis mértékben történnék a kihasználásuk, akkor, ugymond a lap, a hivatalos kimutatás adatai érthetők volnának. Ha azonban tekintetbe vesszük, hogy az utóbbi két évben a tröszt évenként csaknem 25 millió tonna vasércet aknázott ki bányáiból, amely nyers vasércmennyiségnek értéke Pittsburgba szállítva, közel 100 millió dollár, akkor azonnal szembevetővé válik a hivatalos becslés tarthatatlansága. A szakemberek véleménye szerint a tröszt minden tonna vasércen 60 centet nyerhetne, ha a mostani árak mellett eladná, ez pedig az egész 25 millió évi termelés eladása esetén 15 millió dollár tiszta hasznót jelentene, ami a hivatalos kimutatás 134 millió

Attól a perctől fogva, hogy az uzsorás beszélni kezdett, Serviet régi gyűlölete eltűnt és amikor az utolsó szavakat hallotta, csaknem meg volt hatva. De mialatt a zsebébe nyúlt, szükségét érezte annak, hogy egy pár keneteljes szót mondjon. Különben Rajou készségesen segítette ebben.

— Nem viselkedtem mindig tisztességesen önnel szemben, Serviet ur, ezt nem tagadhatom. Igazságtalan voltam... keményszívű...

— Emlékszik Rajou arra, amikor elárvereztette butoraimat?

— Oh igen.

— És befoglalta az utolsó krajcáromat?

Rajou sóhajtott:

— Igen, 1901-ben volt. Ja, akkor még jó idők voltak!

— Nem is akarok arról beszélni, hogy a maga rágalmozása miatt hiúsult meg akkor egy kitűnő házassági tervem!

— Még most is bánt érte a lelkiismeretem, higgye el, Serviet ur. De egy olyan férfi, mint ön, képtelen arra, hogy boszút álljon valakin, aki olyan hosszú idő előtt bántotta meg.

— Hiszen nem mondom...

— És azután ki tudja, nem azok a kellemtelenségek hoztak-e önnek szerencsét. Ma szép állása van és elgondolhatja, hogy egy nagy biztcsító társaságnak az aligazgatója.

Mit tesz az már most, hogy valamikor régen elárverezték a butorait?!

Serviet mosolygott.

— Itt van egy arany, Rajou, rendezze az ügyeit.

— Köszönöm, Serviet ur. Főlöskéges mondanom, ugy-e, hogy egész életemre le vagyok önnek kötelezve.

Serviet kezét nyújtott neki, majd az ajtóig kísérté. Azután visszatért íróasztala mellé és egy jó szivar füstjébe bámulva, elgondolkodott a szerencse mulandósága fölött.

Néhány héttel később Rajou újra megjelent. Kapott volt egy kis állást, de a főnöke tönkrement és nem tudta fizetni az embereit. Serviet adott neki száz sou-t és ajánlotta neki, hogy nézzen munka után.

— Nagyon kinos dolog az én koromban elkezdni másoknak dolgozni, de kénytelen leszek vele — mondta Rajou. — Önnek olyan kiterjedt ismeretsége van, Serviet ur, nem tudna nekem valami jó állást szerezni?

Serviet megígérte hogy érdeklődni fog és ezen ürügy alatt Rajou másnap megvárta őt, mikor elment a hivatalából. Addig-addig beszélt és könyörgött, amíg Serviet tizenöt frankot adott neki kölcsön, csak azért, hogy megszabaduljon tőle.

Miután az üzletei nem lettek jobbak és Serviet még mindig nem szerzett neki valami jó állást, Rajou felvette azt a szokást, hogy

mindennap megvárta az aligazgatót a hivatal bejáratánál.

Serviet kezdte összeráncolni a homlokát, amikor meglátta, de nem tudott szabadulni. Ismételtén ki kellett őt segítenie kisebb-nagyobb összegekkel, sőt még ajánlólevelet is adott neki a saját szabójához.

Egyszer azonban mégis megsokalta és megtagadta az uzsorástól a kért aranyat.

— Nézze, barátom, — mondta neki, — ez nem megy tovább. Az én anyagi viszonyaim nem engedik meg ezt nekem... Már egész tekintélyes kis összeggel tartozik nekem.

— Ez lesz az utolsó — erősködött Rajou.

— Lehetetlen, igazán lehetetlen.

Rajou boszankodva mormogta:

— Amint akarja. Ön az ur, ugy-e? Ön nem tartozik nekem semmivel. De reméltem, hogy régi összeköttetésünkre való tekintettel...

Serviet vállat vont. A másik morogva ment el:

— Természetesen. Ha az ember szerencsétlen, akkor nincsenek barátai!

Serviet már remélte, hogy végleg megszabadult tőle, amikor mintegy nyolc nappal később megint ott találta rendes helyén várakozva. A hivatalos idő vége volt, valamennyi hivatalnok jött kifelé a kapun.

— Már megint itt van. Mit kíván?